

Аб прыкладным статусе сельскагаспадарчай арцелі

Даклад загадчыка сельскагаспадарчым аддзелам ЦК ВКП(б) тав. Якаўлева Я. А. *)

I. ПАД'ЁМ КАЛГАСНАЙ ВЫТВОРЧАСЦІ

Роўна два гады назад засядаў першы з'езд калгаснікаў-ударнікаў. Першы з'езд калгаснікаў-ударнікаў з'ехаўся ў цяжкі для калгасаў час. Вы помніце, — я думаю, што асабліва добра гэта помняць дэлегаты Паўночнага Каўказа і Украіны, — як у 1932 годзе асцілі кулакаў, афіцэраў, белавардзейчыны, пралезшыя ў калгасы, пра бавалі сарваць калгасную справу. Яны ламалі машыны, яны рэзалі жыццё, яны забівалі з-за вугля лепшых калгаснікаў, яны арганізавалі крадзеж хлеба людзьмі, для таго, каб не засталася хлеба спраўнаму калгасніку; яны арганізавалі мелкую ўспашку палёў, каб расло на нашых калгасных палях больш пустазелля, чым хлеба. Яны сабатавалі ўборку для таго, каб пасля ўраджая прышлі да калгаснікаў і сказалі: «Глядзіце, вось да чаго даводзяць калгасы. Ратуйце, хто можа, уцякай з калгаса».

Так была справа. Пра гэта трэба ўспомніць.

Тады таварыш **Сталін** з усямі лаяй, з ленинскай праматою папраў перад усімі намі, перад кампартыяй, перад селянствам пытанне так. Ён сказаў нам: Глядзіце, які разграмілі кулацтва, але яго асцілі яшчэ ёсць, яны яшчэ пралазяць у калгасы, яны яшчэ прабуюць цягнуць сялян назад; трэба іх дадавіць, трэба іх выкінуць з калгасаў; трэба ўсім лепшым сялянам, свядомым сялянам-калгаснікам аб'яднацца для таго, каб зрабіць, усе калгасы большэвіцкімі і ўсіх калгаснікаў заможнымі.

Пад кіраўніцтвам таварыша **Сталіна** партыя і Савецкая ўлада дапамагалі калгасам раздзіць белавардзейскую овалач, якая прабралася ў калгасы, дапамагалі вышывіць яе вон з калгасаў, паслалі ім у дапамогу тысячы большэвікоў-арганізатараў у асобе палітатдэлаў, узмацнілі ўзбраенне калгасаў высокай тэхнікай, аказалі слабым калгасам харчовую і насенную дапамогу. У выніку стварылася магчымасць шпаркага ўздыму і магутнага разбегу калгаснай вытворчасці.

У барацьбе за большэвіцкія калгасы мы проціпаставілі кучцы нягоднікаў мільёны беспартыйных калгаснікаў, — і наша ўзлала.

Факт, што многія дзесяткі тысяч калгасаў ужо з'яўляюцца большэвіцкімі, а іх калгаснікі заможнымі.

Факт, што, пачынаючы з 1932 года, з года ў год расце добрабыт

калгаснікаў, нават засуха 1934 года на поўдні Украіны не змагла прыпыніць гэтага росту.

Факт, што на калгасны двор прыходзіцца зерня, гаротніны, бульбы з кожнага года ўсё больш.

Факт, што ў 1934 годзе ў калгасах было зроблена на зіму толькі адна вярсту частку драваго кліну, а ў 1933 годзе ў калгасах было зроблена драваго кліну.

Факт, што ў 1934 годзе калгасы з'яўляюцца перадавымі ў краіне, што ў 1934 годзе калгасы з'яўляюцца перадавымі ў краіне.

Факт, што ў 1934 годзе калгасы з'яўляюцца перадавымі ў краіне, што ў 1934 годзе калгасы з'яўляюцца перадавымі ў краіне.

Вядома, гэта справа палітпартыі калгасаў не дарам абышлася дзяржаве. Трэба прама сказаць, што рабоча-сялянская дзяржава не скупілася ў справе дапамогі калгасам.

Вядома, пры такой дапамозе дзяржавы, можна было б і лепшыя рэзультаты мець у справе ўздыму сельскагаспадарчай вытворчасці. У перадавых — ужо цяпер справа абстаіць многа лепш, ураджай і ўдой кароў многа вышэйшы, чым у падавых калгаснікаў, і цяпер уся справа ў тым, каб услед за дзесяткамі тысяч перадавых, па ўзору перадавых арганізаваць работу ўсёй масы калгасаў і калгаснікаў.

Статут сельскагаспадарчай арцелі павінен абагуліць вопыт перадавых калгаснікаў і дапамагаць адстаючым калгасам усвоіць вопыт лепшых.

Вось чаму Цэнтральным камітэтам партыі і ўрадам было пастаўлена пытанне аб змяненні статута сельскагаспадарчай арцелі.

Ранейшы статут арцелі быў вы-

працаваны і выдадзены ў 1930 годзе. Бо пытанне аб статусе сельскагаспадарчай арцелі — гэта пытанне аб упарадкаванні жыцця мільёна калгаснікаў, бо справа тут ідзе аб інтарэсах дзесяткаў мільёнаў людзей, сельскагаспадарчы аддзел ЦК і Наркамзем СССР знайшлі неабходным для абмеркавання праправага імі праекту статута склікаць вас, уладнікаў — лепшых калгасных людзей, з тым, каб разам з вамі праправаць над праектам статута.

Тут вам раздасца праект статута, распрацаваны сельскагаспадарчым аддзелам ЦК партыі і Наркамземам Саюза. Гэта праект. Мы хочам з вамі разам кожны пункт гэтага статута, на аснове таго вопыту, які мае кожны з вас па сваёй частцы, вопыту стацыйні, брыгадзіра, ратавога калгасніка, работніка на ферме і т. д., разам з вамі кожны пункт, кожную частку статута, не спяшаючыся, хоць-бы на гэта патрэбна было некалькі дзён, разгледзець і сказаць пасля ўсёй масе падавых калгасаў і адстаючых калгасаў: вось як патрэбна змяніць вопыт перадавых калгаснікаў, каб будаваць калгаснае жыццё, каб перадавыя калгасы з'яўляліся перадавымі ў краіне, каб зрабіць справу калгаснай вытворчасці перадаваць.

Вы ведаеце, што зямля ў нашай дзяржаве, у тым ліку і тая зямля, якую займаюць калгасы, з'яўляецца на нашых агульных законаў ёсць агульнай, дзяржаўная ўласнасць. Зямля не прадаецца, не закладваецца, не купляецца, не здаецца ў арэнду.

Цяпер, калі пераважаючая частка зямель селянскіх выкарыстоўваецца калгасамі, усе межы, якія раней падзялялі палі асобных членаў калгаса — знішчаны. Усе палівыя надзелы зліты цяпер у адзін зямельны масіў і знаходзяцца ў калектыўным карыстанні ўсёй арцелі.

Гэта зямля сапраўды паліта крывёй і потам працоўнага селянства.

Толькі тады, калі на Русі радзіўся рэвалюцыйны клас, пролетарыят, які здолеў узначальна рэвалюцыйны рух селянскіх мас, які пад лідарствам **Леніна** гавёў працоўных сялян за сабой, адкрылася магчымасць ліквідацыі памешчыкаў.

Толькі тады, калі рабочы клас узняў увесь працоўны народ на барацьбу супроць царызма, амшчыялася адвечная мара мільёнаў сялян аб зямлі.

(ПРАЦА НА 2-й СТАРОНЦЫ)

*) Скарачанае словапрама.

Працяг даклада тав. ЯКАУЛЕВА

Цяпер становішча друге. Сіла-
то ў вас, сілішча ў вас, у калгас-

Прэзідэнцкая бібліятэка
рэспублікі Беларусь